

Mijnraad

Aan
De Minister van Klimaat en Groene Groei
t.a.v. Directeur Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlage(n)
19-05-2025	-	MIJR/98922898	-

Onderwerp: Mijnraadadvies Winningsplan Zuidwending

Bij bericht van 1 mei 2025 heeft de minister de Mijnraad advies gevraagd over een verzoek om instemming met een wijziging van het winningsplan voor een gebied aangeduid als Zuidwending in de periode 2025-2035. De aanvraag is ingediend door Nobian Salt B.V. op 18 april 2024, hierna aangeduid als aanvrager.

De Mijnraad heeft kennisgenomen van het winningsplan en de hierover uitgebrachte adviezen, te weten de adviezen van:

- TNO Adviesgroep Economische Zaken (TNO-AGE) van 25 november 2024, 7 maart 2025 en 28 april 2025,
- Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) van 10 december 2024, 5 maart 2025 en 18 april 2025,
- Provincie Groningen van 29 april 2025,
- Waterschap Hunze en Aa's van 29 april 2025,
- Gemeente Veendam van 29 april 2025,
- Gemeente Pekela van 29 april 2025, en
- het tussentijds advies van De Mijnraad van 21 februari 2025

Bij de voorbereiding van dit advies heeft de Mijnraad gekeken naar de volledigheid en de kwaliteit van het gewijzigde winningsplan en naar de onderlinge samenhang en balans tussen deze aanvraag en de uitgebrachte adviezen. De Mijnraad geeft in dit advies geen uitputtende behandeling van alle aspecten van het gewijzigde winningsplan, maar gaat met name in op die aspecten die de Mijnraad van belang acht voor uw instemming met het gewijzigde winningsplan en voor het geven van eventuele aanvullende overwegingen daarbij, dan wel voor het onderstrepen, nuanceren of verbinden van opmerkingen en/of aanbevelingen in de genoemde, eerder uitgebrachte adviezen.

Advies

De Mijnraad ziet geen redenen om niet met het gewijzigde winningsplan in te stemmen, mits wordt voldaan aan dit advies van de Mijnraad.

Mijnraad

Toelichting

Verlenging van de zoutwinning

De Mijnraad benadrukt dat het verzoek om instemming met het door de aanvrager opgestelde winningsplan betrekking heeft op het verlengen van de huidige winning. Op basis van alle nieuwe beschikbare adviezen en informatie sinds het uitbrengen van het tussentijdsadvies van de Mijnraad (MIJR/97252857) op 21 februari 2025, ziet de Mijnraad geen redenen om af te wijken van haar eerdere oordeel over deze verlenging. Op basis van het winningsplan en de aangedragen onderzoeken door de operator ziet de Mijnraad geen significante toename van de eerder geconstateerde en bestaande risico's in de komende 10 jaar.

Wijze van afsluiten aan het einde van de zoutwinning

SodM stelt in haar advies van 10 december 2024 dat de vraag of de Zuidwending cavernes op een voldoende veilige wijze zijn af te sluiten, nog onvoldoende is beantwoord. De zorgen van SodM hebben betrekking op druktoename na afsluiting en mogelijke scheurvorming en permeatie die daarvan het gevolg kan zijn. In haar aanvullende reflectie van 5 maart 2025 stelt SodM dat de conclusies van het vorige advies, na ontvangst van aanvullende informatie, onverminderd blijven staan. Ook in haar tweede aanvullende reflectie van 18 april 2025 stelt SodM dat de door Nobian aangeleverde gegevens de conclusies van het advies van SodM niet wijzigen en dat geen andere afsluitscenario's dan zogeheten 'harde afsluiting' door de aanvrager in ogenschouw zijn genomen.

TNO-AGE geeft in haar aanvullend advies van 7 maart 2025 aan dat voortzetting van de winning volgens het geactualiseerde winningsplan geen invloed heeft op de vraag in hoeverre Nobian de cavernes op termijn veilig kan insluiten. Ook leidt de voortzetting van de winning niet tot een significante risicotename. In het tweede aanvullende advies van 28 april 2025 stelt TNO-AGE dat de door Nobian overgelegde aanvullende informatie niet tot nieuwe, extra inzichten leidt.

Hoewel zowel SodM als TNO aangeven dat de huidige CCC-modellen kwalitatief goed zijn, is het voor de Mijnraad duidelijk dat de complexiteit van de modellen onafhankelijke validatie zeer moeilijk maken doordat het benodigde modelleninstrumentarium op dit moment ontbreekt. Daarnaast geeft SodM aan dat het meenemen van scheurvorming in de modellen een stap in de goede richting is, maar dat processen zoals scheur-reactivatie en de koppeling tussen permeatie en scheurvorming nog onvoldoende zijn meegenomen. Dit bemoeilijkt ook het evalueren van de uitkomsten voor andere, voorgestelde afsluitscenario's, zoals 'zachte afsluiting'.

De Mijnraad benadrukt dat het verzoek om instemming met het gewijzigde winningsplan niet primair ziet op de wijze van afsluiting van de cavernes. Echter, aangezien de huidige zoutcavernes vroeg (indien geen verdere winning) of laat (na 2035) veilig afgesloten zullen moeten worden, is het cruciaal dat de modellen die dit kunnen evalueren op korte termijn, waar nodig, uitgebreid en gevalideerd worden. De Mijnraad benadrukt nogmaals dat het uitbreiden van de bestaande numerieke modellen ten aanzien van het afsluiten van de cavernes alleen mogelijk is met behulp van voldoende veldtesten. De resultaten van het afsluiten van Zuidwending 1 door de aanvrager zullen helpen om de bestaande CCC-simulaties te verifiëren en waar nodig te verbeteren. Daarom acht de Mijnraad het verstandig de verificatie van de huidige

Mijnraad

modellen te gebruiken bij de beoordeling van de wijze van afsluiting van andere cavernes in het gebied Zuidwending.

Aangezien er ook na overlegging van alle aanvullende informatie door de aanvrager nog onzekerheden zijn over de risico's en de wijze van afsluiting, adviseert de Mijnraad om zowel TNO-AGE als SodM nauw te betrekken bij het formuleren van de kaders voor verder onderzoek tijdens de beoogde afsluiting van Zuidwending 1. De Mijnraad is van oordeel dat alleen op deze manier op wetenschappelijk vlak consensus kan worden bereikt over de nog benodigde informatie en te maken overwegingen. Uiteindelijk zal dit proces de duidelijkheid moeten verschaffen die zowel voor de aanvrager als voor de minister vereist zijn.

Financiële zekerheid

De gemeente Veendam adviseert een gebiedsfonds dat bijdraagt aan de leefbaarheid, innovatie, recreatie en verduurzaming van de regio. Het waterschap adviseert om als voorschrift op te nemen dat er voor verwachte bodemdalingen financiële afspraken worden gemaakt ten behoeve van toekomstig benodigde aanpassingen in het watersysteem en dat voor deze aanpassingen een fonds wordt ingesteld en wordt gevuld door de aanvrager.

De Mijnraad begrijpt de zorgen van de gemeenten, Provincie en het waterschap zoals verwoord door de gemeente Veendam, vooral ook omdat er momenteel voor de periode na winning nog steeds verschillende inzichten bestaan omtrent de beste manier van afsluiten van cavernes en dit over een zeer lange periode gemonitord en eventueel beheerst dient te worden. De financiële verplichtingen hiervan liggen bij de aanvrager. Wij adviseren de minister daarom om de financiële draagkracht van de aanvrager nu- en in de toekomst hierop te beoordelen, ook in het licht van vergelijkbare verplichtingen elders in Nederland en Denemarken.

Invloed op de progressie van de energietransitie

Tot slot wil de Mijnraad nog een laatste kanttekening plaatsen met betrekking tot de langetermijn impact van het al dan niet goedkeuren van het gewijzigde winningsplan. Hoewel dit niet binnen het afwegingskader valt binnen de aanvraag, zal de uitkomst mogelijk invloed hebben op parallelle plannen voor het maken van nieuwe cavernes te Zuidwending voor de opslag van waterstof in het kader van de energietransitie. De voorgenomen plannen zijn afhankelijk van de huidige Zuidwending cavernes en het gebruik hiervan voor naverzadiging. Indien naverzadiging van pek uit de nieuwe cavernes geen optie is, zal dit mogelijk zowel de aanleg, als het in de toekomst veilig afsluiten van nieuwe cavernes (en dus de potentie voor waterstofopslag in de regio) beperken.

5.1.2.e

